

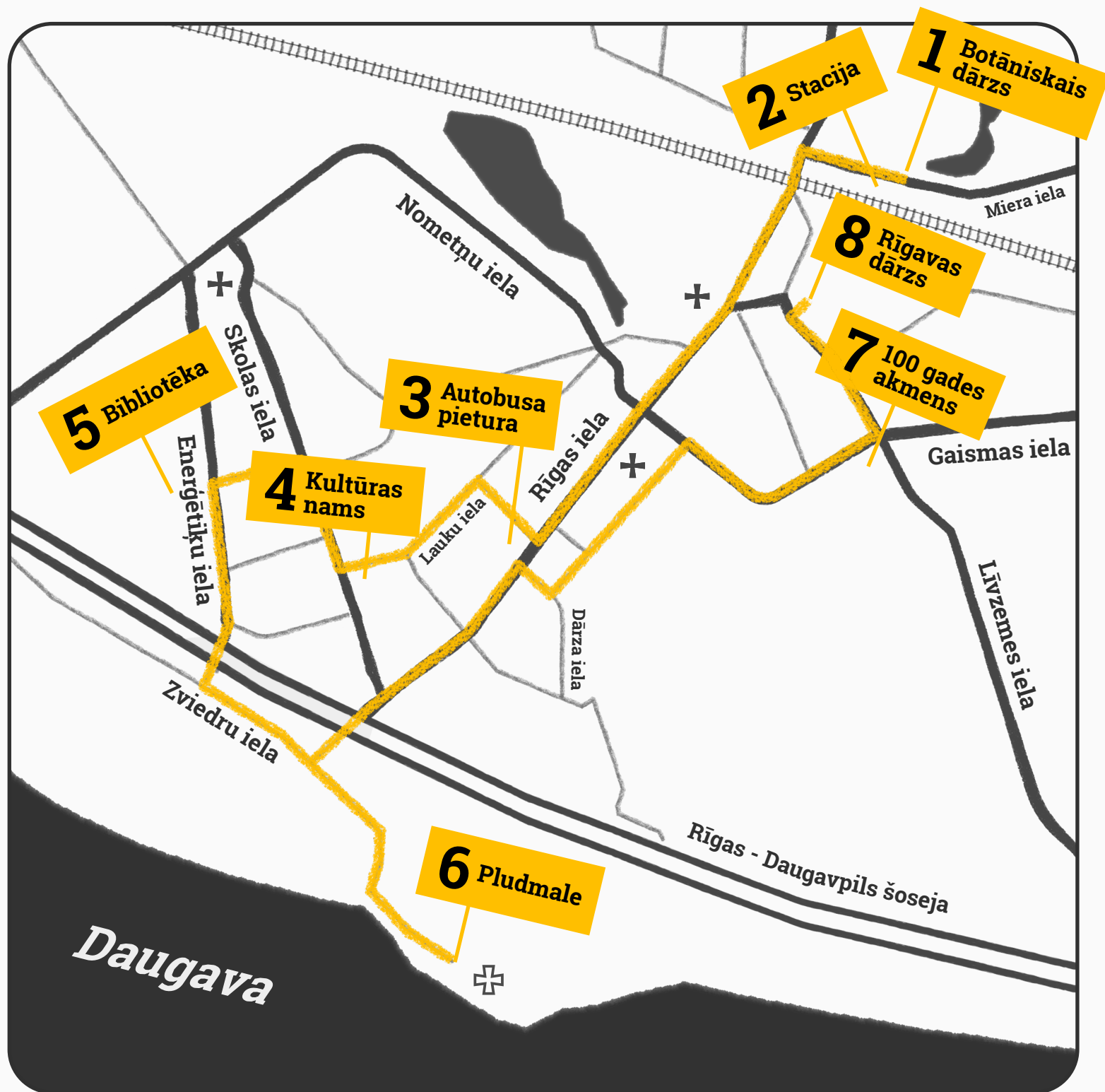
KNUTA SKUJENIEKA

Dzejas pastaiga →

- ◆ Maršruts: ~ 7 km, apļveida.
- ◆ Laiks: ~ 2,5 - 3h
- ◆ Secība pēc kārtas: ieteicama
- ◆ Dzejas pastaigas stendi ar audio saturu stāstos, dzejā un dziesmās: 8

8 Knutpunkti Salaspilī. Astoņi pieskārieni dzejnieka un atdzejotāja Knuta Skujenieka latviešu valodas bezgalībai. Sirdsapziņas krustpunkti, mīlestības mezgli, klusuma pauzes, pacietības auklas. Knuta dzejas vārdi - iesien baltā lakatiņā šodien iegūst īpašu satvaru. Pats izgājis cauri smagajai izsūtījuma pieredzei, viņš dzejā un dzīvē palika vienkāršs un priecīgs, un mīlestības pilns. Savā baltajā lakatiņā iesēja latviešu valodu, savus tuviniekus, savus spalvas brāļus un māsas. Knutu Skujenieku dēvē par tautas sirdsapziņu. Laikmetu griežos tā plosīta un pārbaudīta. Bet viņa neaptveramais rades mantojums elpo kā zeme, radības lietūs pieskaras un dīgst, aug, pumpuro, plaukst un smaržo. Mēs izstaigājam viņa ceļu un Knutpunktos piestājam. Domājam it kā par zināmām lietām - valoda, tauta, mīlestība, Dievs, dziesma, svešatne, mājas, bet visi šie vārdi iegūst jaunu skanējumu un dziļumu. Un kaut ko no šī ceļa mēs paņemam līdzi. Mazu daļu no Knuta Skujenieka lielās, nekad nenodotās sirdsapziņas, kā gaismiņu, lai nenomaldītos pasaules labirintos.

Nora Ikstena

Svarīgi: Lai pie katra stenda noklausītos tam sagatavoto un paredzēto audio saturu, nepieciešams izmantot viedierīci un skenēt stendā esošo kvadrāt kodu. Autora dzeja stendos ir arī izlasāma.

Informācija par Knutu Skujenieku un Dzejas pastaigas maršruta karte digitāli pieejama vietnē www.knutsskujenieks.lv.

Maršruta karte drukātā veidā pieejama Salaspils novada tūrisma informācijas centrā (Miera iela 1)

Ideja: Jana Drēziņa
Saturs: Nora Ikstena un Salaspils novada bibliotēka
Dizains: Toms Burāns
Audiobalss: Varis Piņķis
Gads: 2024

Iesakņošanās

1961. gada 12. augustā Knuts Skujenieks apprecas ar Intu Bleieri un pārceļas dzīvot uz Salaspili. Par ģimenes pirmo mājvietu kļūst nelielais dārznieka namiņš Nacionālā botāniskā dārzā teritorijā. “Visa mūsu dzīvošana ietilpa piecos kvadrātmetros, bet tas netraucēja pat balles rīkot! Inta tolaik strādāja dārzā par zinātnisko līdzstrādnieci,” atceras K. Skujenieks.

1

Valoda

Knutu Skujenieku saista garu gadu draudzība ar Salaspils novada bibliotēku. Bibliotēkā atvērtas viņa grāmatas, radīta multimedialā vietne knutsskujenieks.lv, saņemti neskaitāmi dzejnieka grāmatu dāvinājumi, ritējušas poētiskas meditācijas stundas. No 2017. gada bibliotēkā tiek organizēta Knuta diena, (pirms tam – kultūras namā “Enerģētīķis”).

5

Izsūtījums

Salaspils dzelzceļa stacija simboliski saistīta ar Knuta Skujenieka izsūtījumu. 25 gadu vecumā dzejnieku apsūdz pretpadomju aģitācijā, un uz septiņiem gadiem izsūta uz lēģeri Mordovijā, Krievijā. Inta Skujeniece regulāri mēro garo ceļu, lai apciemotu Knutu. Dzejnieks atceras: “Un tad nāca etaps. Apmēram mēneša ilgumā. Brauciens t.s. Stolipina vagonā. Nobrauc kādu gabalu, teiksim, līdz Pleskavai, tad pārsēdina no vilciena cietumā, kur jāpavada dienu vai ilgāk. Nez kāpēc. Mainījās vilcieni, mainījās vagoni. Etapa mērķis – tā saucamie lagpunkti. Laikam ap divdesmit.”

2

Brīvība. Daugava

Brīvība Knutam Skujeniekam nav romantiska jūsma. “Es zinu brīvības cenu, un tā ir augsta”, teicis dzejnieks. “Savulaik mūsu domubiedri bija Salaspils skolas jaunāko klašu skolotāji. Toreizējās Laukskolas pirtiņu bijām pārvērtuši par tādu nelegālu brīvdomātāju klubu [..]. Tur pulcējās tā laika literāti – Bērziņš, Briedis, Rokpelnis, lēģernieki gan no Lietuvas, gan Igaunijas. [..] Tā bija nopietna padomju režīma rušināšana.” 1979. gadā K. Skujenieks radīja libretu un uzrakstīja prologu pirmajiem latviešu atmodas svētkiem Daugavas krastā Doles salā.

6

Atgriešanās. Mīlestība. Dzīve

1969. gada 17. aprīlī Knuts Skujenieks atgriežas Latvijā. Salaspilī būvētajai ģimenes mājai vēl trūkst dažu telpu, taču mitināties tajā jau var. Inta Skujeniece septiņus gadus ir neatlaidīgi un spītīgi būvējusi ģimenes mitekli un gaidījusi Knutu. Gadu gaitā māja tiek pabeigta, uzbūvēta arī piebūve, un te dzejnieks sagaida arī sava mūža novakari. Dārza ielas galā, autobusa pieturā, salaspilieši visai bieži sastop dzejnieku gaidām autobusu, lai dotos uz Rīgu.

3

Latvija. Dzimtene

Knuta Skujenieka īstā Latvija, tēvzeme bija Salaspils. “Šodienas cilvēkam ir grūti saprast un aptvert, cik liela nozīme Salaspils apvidum ir mūsu zemes un tautas vēsturē. Ārpusaulei Salaspils līdz ar Doli un Mārtiņsalu, ar trijiem Daugavas zariem bija mūsu zemes atslēga. Un pēc šīs atslēgas tīkojuši daudzi.” [No: L. Vanaga. Salaspils. Gadsimtu hronoloģija, 2012, 9. lpp.]

7

Piederība

“Visus gadus kopš atgriešanās dzīvoju Salaspilī. Es neteiktu, ka tā ir visskaistākā vieta uz zemes, bet pamazām te iesakņojos, cik nu man, bezmāju cilvēkam, tas iespējams. [..] Septembra nogalē manās Salaspils mājās tiek svinēta Knuta diena. Ierodas tālāki viesi, vietējā publika salasās tuvāk ieliņas galam, tad nāk pa celiņu dārzā. Sieva Inta pastāsta par dārzu, tad dodamies uz pilsētas klubu. Skan dzeja, un spēlē mani draugi. [..] Mēs viens otram palīdzam dzīvot. Cik tas ir aizkustinoši, ka, ejot tepat uz bodi, pa ceļam satiktie cilvēki mani sveicina. Cik patiesībā viss ir vienkārši – pamanīt otru!”

4

Dziesma

Knuta Skujenieka dzeja bieži iedvesmojusi komponistus. Tā joprojām skan arī Dziesmu svētkos Mežaparka lielajā estrādē, Sidraba birzī. Salaspilī, Rīgavas mūzikas un mākslas dārzā, tikusi svinēta Knuta Skujenieka 80. un 85. gadu jubileja: “Viss risinājās mākslas un mūzikas dārzā zem klajas debess. Ekskluzīva dāvana bija Daumanta Kalniņa dziedātais pirmatskaņojumus “Drošinājums”. Uz skatuves kāpu arī es. Te pulcējās tik daudz salaspiliešu, lēģera biedru un draugu. Es zinu, ka mani šajā pilsētā mīl.”

8